

JORDBRUKETS
MILJÖ-
SPECIALSTÖD

Uppfödning av lantraser

Europeiska jordbruksfonden
för landsbygdsutveckling:
Europa investerar i landsbygdsområden

Jordbrukets miljöstödsystem baserar sig på Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden (landsbygdsfonden) för landsbygdsutveckling. Finlands miljöstödsystem omfattar programperioden 2007 – 2013. Enligt det program för utveckling av landsbygden i fasta Finland som statsrådet godkände i augusti 2006 finansierar EU 28 % av miljöstödet kostnader år 2007.

Jordbrukets miljöstöd syftar till att jordbruks- och trädgårdsproduktion idkas hållbart så att produktionen belastar miljön mindre än för närvarande, att naturens mångfald och bevarandet av lantbrukets kulturlandskap säkras och att förutsättningarna för idkandet av produktionen förblir goda även på lång sikt.

Jordbrukets miljöstöd indelas i bas- och tilläggsåtgärder som är avsedda för alla jordbrukare och kompletterade avtal om specialstöd som förutsätter effektiva åtgärder för miljöskydd och miljövard.

Specialstödsavtal är:

- anläggning och skötsel av skydds-zoner
- skötsel av mångfunktionell våtmark
- åkerodling på grundvattenområden
- ekologisk produktion
- ekologisk husdjursproduktion
- effektivare användning av stallgödsel
- skötsel av vårdbiotoper
- främjande av naturens och landskapets mångfald
- uppfödning av lantraser
- odling av ursprungssorter

Miljöstödsystemet kompletteras av stödsystemet för icke-produktiva investeringar som infördes år 2008. Med hjälp av det nya systemet är det möjligt att anlägga mångfunktionella våtmarker och genomföra inledande röjning och inhägning av värdefulla vårdbiotoper.

Uppfödning av lantraser

Lantraser är husdjursraser vars djurantal har gått ned så mycket att de hotar dö ut. De lokala lantraserna i vårt land är en del av vårt nationella arv. Genom att bevara dem kan vi bevara en del av vår kultur och det genetiska arvet från dessa raser till kommande generationer.

Stöd för uppfödare av lantraser

Det är möjligt att få finansiellt stöd för bevarandet av lantraser. Stödet är ett av lantbrukets miljöspecialstöd, vars syfte är att hjälpa enskilda jordbrukare att bevara de speciella egenskaperna och deras genetiska förändringar hos de ekonomiskt, vetenskapligt och kulturhistoriskt värdefulla lokala raserna.

De stödberättigande raserna i Finland är västfinsk, östfinsk och nordfinsk boskap, finska lantrasfår (svarta, bruna och vita), Kajaland gråa lantrasfår, ålandsfår, finska hästar, finska lantrasgetter samt lantrashöns. Stödet förutsätter att ett specialstödsavtal som gäller uppfödning av djuren uppgörs med landsbygdsavdelningen vid TE-centralen.

Lantraser passar utmärkt exempelvis för skötsel av kulturlandskap. Med hjälp av dem kan man sköta naturbeten, hagmarker, skogsbeten och ängar.

Till vem betalas stödet?

Den som idkar jordbruk eller trädgårdsodling kan få stöd. Jordbrukaren bör under hela avtalsperioden ha i odling

Tapani Lepistö/PJP

Nordfinsk boskap är den mest sällsynta lantrasen i vårt land. Det finns uppskattningsvis cirka 400 individer kvar. Alla kor av nordfinsk ras är inte ljusa.

Kari Koskela/Kuvallitieri

minst tre hektar stödberättigande åker, eller på en trädgårdsodling minst en halv hektar stödberättigande åker där trädgårdsväxter odlas.

Den som ansöker om stöd eller den-
nas maka eller make skall före utgången
av det år som föregår uppgörandet av
avtal vara minst 18 år men inte över 65 år.
Ålderskravet gäller inte offentligrättsliga
samfund, föreningar, stiftelser, skollägen-
heter och fängelselägenheter.

Den som ansöker om stöd förbinder
sig att under en fem års period föda upp
de stödberättigande djuren på sitt lantbruk
i syfte att föröka dem. Han/hon bör ock-
så under hela stödperioden vara ägare
eller ha besittningsrätten till de i avtalet
berörda djuren.

För att ingå avtal krävs att jordbruka-
ren har förbundit sig eller förbinder sig vid
systemet med miljöstöd. Om jordbrukarens
förbindelse om miljöstöd löper ut under
avtalsperioden måste han eller hon på
nytt förbinda sig vid systemet med mil-
jöstöd.

Stödberättigande djur

Stödet för lantraser gäller för västfinsk
(LSK), östfinsk (ISK) och nordfinsk boskap
(PSK), finska lantrasgetter, finska hästar
(avelston och stambokförda hingstar),
finska lantrasfår (svarta, bruna och vita),
Kajaland gråa lantrastfår, ålandsfår samt
lantrashöns (tuppar och hönor).

För att stödet skall kunna betalas bör
djuren vara renrasiga.

Hönor och tuppar bör vid ingången
av avtalsperioden vara minst ett halvt år
gamla. Nötkreatur, får och getter måste
vara minst ett år gamla i början av avtalspe-
rioden.

För att kunna omfattas av avtalet mäs-
te en finsk häst vara införd i registret över
finska hästar i början av avtalsperioden
och antingen vara ett avelsto som fölat,
betäckats eller inseminerats under före-
gående året eller en stambokshingst.

Avtal kan ingås för får och getter då
det finns minst två stycken och för nötk-
reatur och hästar då det finns minst ett

*Typiskt för kor av östfinsk ras
är en ljus rygg, ljus mage och
rödbruna sidor.*

Piirjo Mälkä

Västfinsk boskap är den vanligaste lantrasen bland nötdjuren i vårt land.

djur. Antalet hönor och tuppar skall vara sammanlagt minst 20.

Djuren i avtalet bör uppfödast på gården för att fortplanta ifrågavarande ras, det vill säga ett krav för stödet är att djuren används till betäckning och avel. Renrasiga djur som tillhör samma ras bör användas vid fortplantningen eller sperma av samma ras. Före utgången av avtalsperioden bör en skriftlig utredning skickas till TE-centralen över att avtalsdjuren använts för fortplantning av den ifrågavarande

rasen (användning till betäckning, kalvning, fölning, kläckning eller lammning).

Stöd betalas för djur av såväl hon- som hankön. Ett separat avtal ingås för varje djurslag och varje ras.

Vilka uppgifter behövs om avtalsdjuren?

De djur som ansökan om avtal gäller skall märkas och registreras i enlighet med gällande bestämmelser. För nöt-

Tuula Tavrikuvallieri

Det finns cirka 7000 st. finska getter i Finland.

Lantrasavtalets villkor för påvisande av rasrenhet

Ras	Förutsätter tillhörighet under hela avtalsperioden	Utfärdare av rasrenhetsintyget
östfinsk, västfinsk och nordfinsk boskap	Faba Förädlingsstambok	Faba Förädling
finska lantrasfår och Kajanaland gråa lantrastfår	ProAgria Landsbygdscentrals register för uppföljning av fårproduktion	ProAgria Landsbygdscentraler
ålandsfår	ProAgria Landsbygdscentrals register för uppföljning av fårproduktion eller det register som förs av Föreningen Ålandsfår rf	ProAgria Landsbygdscentraler eller Föreningen Ålandsfår rf
finska lantrasgetter		Jordbrukarens egen uppgift
finska hästar	Suomen Hippos register	Suomen Hippos
lantrashöns	Registret för programmet för bevarande av lantrashöns	Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi (MTT)

För nötkreatur förutsätts dessutom tillställande av nötkreatursförteckning och för får och getter tillställande av uppgifter när registret över får och getter blivit färdigt.

kreaturens del skall det uppdaterade dokumentet Nötkreatursförteckning kunna visas upp. När det gäller får och getter skall det finnas en aktuell djurförteckning enligt djurhållningsplats. Hästarna bör vara registrerade, vilket bevisas med ett intyg över registreringen eller hästpass från Suomen Hippos.

För att kunna klargöra djurens härstamning bör de höra till ett tillförlitligt kontroll- eller registersystem under hela avtalsperioden. Godkända register för varje djurart har angetts i tabellen ovan.

Hur ansöker man om stödet?

Ansökan om avtal lämnas in till arbetskrafts- och näringscentralens (TE-centralens) landsbygdsavdelning på blankett 218. Ansökningstiden infaller på våren en gång om året. Avtalsperioden börjar 1.5 och varar i fem år.

Till ansöknings bifogas ett intyg om djurets härstamning. Intyget måste vara utfärdat av den som angetts som utfärdare

av rasrenhetsintyget i den ovanstående tabellen.

För identifieringen av nötkreatur behövs dessutom en nötkreatursförteckning. Mera detaljerade uppgifter om acceptabla intyg finns i avtalsvillkoren.

Betalning av stödet

Stödet för uppfödande av lantraser betalas årligen dock tidigast i september. Man skall ansöka om utbetalning av stödet årligen på stödansökan (Blnr 101B) och genom att lämna en särskild anmälan (Blnr 218M) till TE-centralen. Stödet betalas för avtalsdjuren på basen av djurenheterna i avtalet, om man inte i övervakningen upptäckt avvikelser från avtalet. Djurens koefficienter och beloppet av specialstöd anges i avtalsvillkoren.

Man har satt ett tak för en gårds sammanlagda miljöstöd. Stöd för miljöstödet bas-, tilläggs- och specialåtgärder betalas för ettåriga odlingsväxter totalt högst 600 euro/ha/år och för fleråriga trädgårds-

Tilläggsuppgifter

Tilläggsuppgifter om avtalet fås från TE-centralen (kontaktuppgifter på bakpärmen)

Tilläggsuppgifter om lantraser och djurregister fås från:

Juha Kantanen (alla djurslag)
Lantbrukets forskningscentral
MTT/Forskning om bioteknik
och livsmedel
31600 JOCKIS
tfn (03) 41 881

Faba Avel
Kaarina Ketola
(nötdjur)
PB 40, Sportvägen 6
01300 VANDA
tfn 020 747 2043

Terttu Peltonen
(hästar)
Suomen Hippos
Tolkgränden 3
02650 ESBO
tfn. 020 760 5250

Ulla Savolainen
(får och getter)
ProAgría Maaseutukeskusten
liitto
Urheilutie 6, PL 251
01301 VANDA
tfn. 020 747 2400

Juhani Lämsiluoto

Användningen av finsk häst i arbete har som fritidsintresse ökat de senaste åren. Rasens arbetshästar är till antalet de mest hotade.

växter högst 900 euro/ha/år. Om det växer andra odlingsgrödor på åkerskiftet än de ovan nämnda, t.ex. flerårig hövall, kan de ovan nämnda stöden per hektar uppgå till sammanlagt högst 450 euro/ha/år.

Kan man ändra avtalet?

Då avtalet görs upp förbinder sig den sökande att hålla det djurantal som nämns i avtalet till slutet av avtalsperioden. Istället för de djur som utmönstras och dör skall man ta in djur som hör till samma lantras och uppfyller stödkriterierna. Ett djur måste också ersättas i det fallet att det inte kan producera avkomma.

Om djurantalet ändå ändras på grund av omständigheter som jordbrukaren inte kan påverka, är det möjligt att på den

punkten justera avtalet. Också i det fallet att det inte är möjligt att ersätta ett djur på grund av att det är svårt att få nya djur kan antalet djur i avtalet minskas, dock så att de ovan nämnda minimiantalen för djur (1 nötkreatur, 1 häst, 20 hönor och tappar, 3 får och 3 getter) uppfylls.

Anmälan om förändringar

Förändringar som inverkar på avtalet bör anmälas till TE-centralens landsbygdsavdelning inom 10 arbetsdagar från förändringen. Sådana förändringar som skall meddelas är t.ex. förändringar i förhållandena på gården, nedgång i djurantalet samt uppgifterna för ersättande djur/de djur som ersätts.

Om djurantalet ökar

Om antalet stödberättigande djur ökar kan djurantalet i avtalet justeras och stödet kan betalas enligt det högre djurantalet. Man måste separat ansöka om en utökning av djurantalet före avtalsperiodens utgång. Djuren skall vara renrasiga och stödberättigande vad åldern beträffar. I samband med ansökan skall djurens identifikationsuppgifter anges.

I avtalsvillkoren berättas mer om hur man ändrar, överför och frånträder ett avtal.

Övervakningen

TE-centralens landsbygdsavdelning övervakar att avtalsvillkoren följs. En stödtagare som är föremål för övervakning är skyldig att utan ersättning lämna alla de uppgifter som behövs för att övervakningen ska kunna utföras.

Uppfödningen av får berättigar till stöd om man vid aveln använder sig av en bagge av samma ras. För finska lantrasfår (vita, svarta, och bruna) rekommenderas att man använder sig av en bagge av samma färg.

Mikko Hakanen/P.J.P.

TILLAGGSUPPGIFTER

Arbetskrafts- och näringscentralerna, landsbygdsavdelningen

Södra Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki
tfn. 010 60 27500, telefax 010 60 27711

Södra Savolax arbetskrafts- och näringscentral
Mikonkatu 3 - 5, PB 164, 50101 S:t Michel
tfn. 010 60 24000, telefax 010 60 24211

Tavastlands arbetskrafts- och näringscentral
Filialen i Tavastehus.
Raatihuoneenkatu 11, 13100 Tavastehus
tfn. 010 60 25000, telefax 010 60 25199
Filialen i Lahtis. Rauhankatu 10, 15110 Lahtis
tfn. 010 60 25000, telefax 010 60 25335

Sydöstra Finlands arbetskrafts- och näringscentral
Salpausselänkatu 22, PB 1041, 45101 Kouvola
tfn. 010 60 23000, telefax 010 60 23210
Filialen i Villmanstrand
Snellmaninkatu 10, 53100 Villmanstrand
tfn. 010 60 23000, telefax 010 60 23409

Kajanalands arbetskrafts- och näringscentral
Kalliokatu 4, 87100 Kajana
tfn. 010 60 23500, telefax 010 60 23749

Mellersta Finlands arbetskrafts- och näringscentral
Cygnaauksenkatu 1, PB 44, 40101 Jyväskylä
tfn. 010 60 24500, telefax 010 60 24606

Lapplands arbetskrafts- och näringscentral
Ruokasenkatu 2, 96200 Rovaniemi
tfn. 010 60 27000, telefax 010 60 27399
Filialen i Kemi
Asemakatu 19, 94100 Kemi
tfn. 010 60 27000, telefax 010 60 27440

Birkalands arbetskrafts- och näringscentral
Kauppakatu 4, PB 467, 33101 Tammerfors
tfn. 010 60 25500, telefax 010 60 25907

Norra Karelen arbetskrafts- och näringscentral
Kauppakatu 40 B, PB 8, 80101 Joensuu
tfn. 010 60 26000, telefax 010 60 26059

Norra Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
Viestikatu 1, PB 86, 90101 Uleåborg
tfn. 010 60 28000, telefax 010 60 28031
Filialen i Ylivieska
Valtakatu 4, PB 103, 84101 Ylivieska,
tfn. 010 60 28000, telefax 010 60 28440

Norra Savolax arbetskrafts- och näringscentral
Käsityökatu 41, PB 2000, 70101 Kuopio
tfn. 010 60 26500, telefax 010 60 26725

Satakunta arbetskrafts- och näringscentral
Pohjoisranta 11 E, PB 266, 28101 Björneborg
tfn. 010 60 22000, telefax 010 60 22001

Egentliga Finlands arbetskrafts- och näringscentral
Bangårdsgatan 36, PB 592, 20101 Åbo
tfn. 010 60 22500, telefax 010 60 22626

Nylands arbetskrafts- och näringscentral
Magistratsporten 2, PB 15, 00241 Helsingfors
tfn. 010 60 21000, telefax 010 60 21300

Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
Hovrättsplanaden 19 A, PB 131, 65101 Vasa
tfn. 010 60 28500, telefax 010 60 28970
Enheten i Karleby
Ristrandsgatan 1, PB 240, 67101 Karleby
tfn. 010 60 28500, telefax 010 60 28980

Jord- och skogsbruksministeriet, stödenheten

PB 30, 00023 Statsrådet
tfn. (09) 16001, telefax (09) 1605 2711

Regionala miljöcentraler

Södra Savolax miljöcentral
Jääkärintie 14, 50100 S:t Michel
tfn. 020 490 106, telefax 020 490 4509

Tavastlands miljöcentral
Birger Jaarlin katu 13, PB 131, 13101 Tavastehus
tfn. 020 490 103, telefax 020 490 3820
Lahten toimipaikka,
Kauppakatu 11 C, PB 29, 15141 Lahtis
tfn. 020 490 103, telefax 020 490 3950

Sydöstra Finlands miljöcentral
Kauppamiehenkatu 4, PB 1023, 45101 Kouvola
tfn. 020 490 105, telefax 020 490 4300
Filialen i Villmanstrand,
Laserkatu 6, 53850 Villmanstrand
tfn. 020 490 105, telefax (05) 624 3298

Kajanalands miljöcentral
Kalliokatu 4, PB 115, 87101 Kajana
tfn. 020 490 112, telefax 020 490 6577
Mellersta Finlands miljöcentral
Ailakinkatu 17, PB 110, 40101 Jyväskylä
tfn. 020 490 110, telefax 020 490 5811

Lapplands miljöcentral
Hallituskatu 5, PB 8060, 96101 Rovaniemi
tfn. 020 490 113, telefax (016) 310 340

Birkalands miljöcentral
Rautatienkatu 21 B, PB 297, 33101 Tammerfors
tfn. 020 490 104, telefax 020 490 4000

Norra Karelen miljöcentral
Torikatu 36 A, PB 69, 80101 Joensuu
tfn. (013) 1411, telefax (013) 123 622

Norra Österbottens miljöcentral
Isokatu 9, PB 124, 90101 Uleåborg
tfn. 020 490 111, telefax 020 490 6305
Kokkolan toimisto
Torikatu 40 B, 67100 Karleby
tfn. 020 490 111, telefax 020 490 6131

Norra Savolax miljöcentral
Sepänkatu 2 B, PB 1049, 70101 Kuopio
tfn. 020 690167, telefax 020 490 4777

Nylands miljöcentral
Stingsgatan 14, PB 36, 00521 Helsingfors
tfn. 020 490 101, telefax 020 490 3200

Sydvästra Finlands miljöcentral
Självständighetsplan 2, PB 47, 20801 Åbo
tfn. (02) 525 3500, telefax (02) 525 3509
Satakunnan toimipaikka,
Valtakatu 6, 28100 Björneborg
tfn. (02) 525 3500, telefax (02) 525 3759

Västra Finlands miljöcentral
Skolhusgatan 19, PB 262, 65101 Vasa
tfn. 020 490 109, telefax 020 490 5251
Kokkolan toimipaikka
Torikatu 40, PL 77, 67100 Karleby
tfn. 020 490 109, telefax 020 490 5610
Selnäjoen toimipaikka,
Torikatu 16, PL 156, 60101 Seinäjoki
tfn. 020 490 109, telefax 020 490 5531

Miljöministeriet
Kaserngatan 25, PB 35, 00023 Statsrådet
tfn. (09) 16 007, telefax (09) 1603 9545

Finlands miljöcentral
Mechelininkatu 34a, PB 140, 00251 Helsingfors
tfn. 020 490 123, telefax 020 490 2190

Landsbygdsrådgivning

ProAgria Etelä-Karjala
Pormestarinkatu 6, PL 46, 53101 Lappeenranta
tfn. 020 747 2600, telefax (05) 453 0008

ProAgria Etelä-Pohjanmaa
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki
tfn. (06) 416 3111, telefax (06) 416 3448

ProAgria Farma Maaseutukeskus
Artturinkatu 2, 20200 Turku
tfn. 010 273 1500, telefax 010 273 1570

ProAgria Häme
tfn. 020 747 3000
Hämeen toimipaikka
Raatihuoneenkatu 13 B 13, 13100 Hämeenlinna
telefax (03) 625 2240
Lahten toimipaikka
Mariankatu 8, 15110 Lahti
telefax (03) 625 2340

ProAgria Kainuu
Osmonkatu 9, 87100 Kajaani
tfn. 044 320 1580, telefax (08) 622 411

ProAgria Keski-Pohjanmaa
Ristirannankatu 5, 67100 Kokkola
tfn. 020 747 3250, telefax 020 747 3299

ProAgria Keski-Suomi
Kauppakatu 19, PL 112, 40101 Jyväskylä
tfn. 020 747 3300, telefax 020 747 3305

ProAgria Kymenlaakso
Paimenpolku 16, 45100 Kouvola
tfn. 020 747 3434, telefax 020 747 3444

ProAgria Lappi
Tutkijantie 28, 96900 Saarenkylä
tfn. 020 747 2700, telefax (016) 331 1777

ProAgria Etelä-Savo
Mikonkatu 5, 50101 Mikkeli
tfn. 020 747 3550, telefax 020 747 3552

ProAgria Oulu
Kauppuriinkatu 23, PL 106, 90101 Oulu
tfn. (08) 316 8611, telefax (08) 373 075

ProAgria Pirkanmaa
Näsilinnankatu 48, PL 97, 33101 Tampere
tfn. 020 747 2800, telefax 020 747 2801

ProAgria Pohjois-Karjala
Koskikatu 11 C, PL 5, 80101 Joensuu
tfn. (013) 258 3311, telefax (013) 611 3399

ProAgria Pohjois-Savo
Puijonkatu 14, PL 1096, 70111 Kuopio
tfn. 020 747 3650, telefax 020 747 3651

ProAgria Satakunta
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 Pori
tfn. (02) 631 1600, telefax (02) 631 1611

ProAgria Uusimaa
Seutulantie 1, 04400 Järvenpää
tfn. 020 747 2500, telefax 020 747 2549

ProAgria Maaseutukeskusten Liitto
Urheilutie 6, PL 251, 01301 Vantaa
tfn. 020 747 2400, telefax 020 747 2402

ProAgria Finska Hushållningsällskapet
Tavastgatan 28, 20700 Åbo
tfn. (02) 4690 114, telefax (02) 469 0115

ProAgria Nylands Svenska Lantbrukssällskap
Elisabetsgatan 21 B 8, 00170 Helsingfors
tfn. (09) 1351 244, telefax (09) 135 5331

ProAgria Österbottens Svenska Lantbrukssällskap
Handelsplanaden 16 D, 65100 Vasa
tfn. (06) 319 0200, telefax (06) 319 0201

ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund
Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 Helsingfors
tfn. (09) 135 1035, telefax (09) 135 1653

Denna broschyr är gjord i mars 2007.

Mera information ges av de myndigheter och organisationer som nämns på denna sida.

Utgivare: Jord- och skogsbruksministeriet
Text: Ulla Savolainen
Ombrytning: Sauli Heikkilä, Pieni Huone
Pärbild: Markku Tano, Veijo Vilksa
Tryckning: Edita Prima Ab